

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана
Огієнка
Навчально-науковий інститут української філології та
журналістики
Кафедра журналістики

**Силабус
навчальної дисципліни
«Журналістське розслідування»**

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	Журналістське розслідування Мова викладання – українська.
Викладач	Почапська Оксана Іванівна, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, доцент кафедри журналістики Загоруйко Наталія Анатоліївна, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри журналістики
Профайл викладача	https://journkaf.kpnu.edu.ua/zahorujko-nataliia-anatoliivna/
E-mail	pochapska.oksana@kpnu.edu.ua zagoruiko@kpnu.edu.ua
Консультації	Місце проведення консультацій – 412 аудиторія (центральний корпус), платформа MOODLE.

Зміст робочої навчальної програми дисципліни

1. Мета вивчення навчальної дисципліни – ознайомити студентів з основними поняттями і теоретичними положеннями курсу; виробити уміння правильно й ефективно застосовувати їх на практиці, розуміти особливості сучасного інформаційного простору, володіти механізмом пошуку джерел інформації; оволодіти найхарактернішою рисою сучасної вітчизняної журналістики – налаштованістю не стільки на повідомлення новин, як на їх аналіз, дослідження, витлумачення подій, процесів, ситуацій, що відбуваються.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік навчання	3	
Семестр вивчення	5	

Кількість кредитів ЄКТС	4	
Загальний обсяг годин	120	
Кількість годин навчальних занять	40	
Лекційні заняття	16	
Практичні заняття	24	
Семінарські заняття	0	
Лабораторні заняття	0	
Самостійна та індивідуальна робота	80	
Форма підсумкового контролю	Залік	

3. Статус дисципліни: цикл дисциплін професійної і практичної підготовки (вибіркова)

4. Передумови для вивчення дисципліни. Дисципліна опирається на знання, отримані студентами під час освоєння таких дисциплін, як Вступ до спеціальності, Інформаційні жанри, Аналітичні жанри, Репортерська праця, а також низки загальнонаукових дисциплін (в тому числі дисциплін правознавчого циклу).

5. Програмні компетентності навчання. ПРН 1 – 20, що є базовими для журналістів, а також додаткові, як от: уміння організовувати і проводити розслідування за відкритими базами даних; уміння працювати із правоохоронними органами під час слідчих експериментів; уміння правильно налагоджувати роботу зі свідками, очевидцями і жертвами; уміння аналізувати і відрізняти зливні матеріали від реальної інформації.

6. Очікувані результати навчання дисципліни.

Студенти **мають знати** специфіку журналістського розслідування в системі журналістики; систему функцій сучасної розслідувальної журналістики; методи і прийоми інвестигейторів; особливості проведення інтерв'ю; новітні комп'ютерні технології для проведення журналістського розслідування. Студенти **мають уміти** всебічно використовувати набуті знання в умовах сучасної корумпованості і злочинності у суспільстві; вміло оперувати отриманою інформацією, використовуючи при цьому тільки чесні методи.

7. **Засоби діагностики результатів навчання.** Поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-опитування, написання контрольної роботи, підготовка журналістських розслідувань, самооцінка.

8. Програма навчальної дисципліни.

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин	
	Разом	У тому числі

		Лекційні заняття	Практичні заняття	Семінарські заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Журналістське розслідування як синтетичний жанр журналістики							
Тема 1. Журналістське розслідування як жанр журналістики. Завдання предмет журналістського розслідування	8	2	2			2	2
Тема 2. Специфіка пошуково-творчого процесу в роботі журналіста-розслідувача. Технологія журналістського розслідування.	8	4	2			2	2
Тема 3. Особливості інтерв'ю під час проведення журналістського розслідування. Психологічні складові інтерв'ю. Інтерв'ю і допит.	8	2	2			2	2
Тема 4. Відкриті бази даних у роботі журналіста-розслідувача. Аналітика баз даних.	18	4	6			4	4
Тема 4. Верифікація інформації. Фактчекінг як тренд журналістського розслідування	18	4	6			4	4
Тема 5. Етика та безпека журналіста під час роботи над журналістським розслідуванням	8	2	2			2	2
Тема 6. Від аналітики до композиції: особливості підготовки і структурування журналістського розслідування для різних типів медіа	8	2	4			2	4
Тема 7. Підготовка і проведення власного журналістського розслідування	34						34
Разом годин	120	20	28	0	0	18	54

8. Форми поточного та підсумкового контролю: написання самостійних робіт, підготовка і проведення розслідування за відкритими базами даних, модульна контрольна робота, залік.

9. Критерії оцінювання результатів навчання

Денна форма навчання			
Поточний Контроль	ІНДЗ	Модульна контрольна робота	Залік
30 Балів	35 Балів	35 Балів	100 балів

**Критерії оцінювання результатів навчання студентів на
навчальних заняттях**

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12- бальною)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, наукових фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.
	2	Студент не достатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
	3	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі закономірності; робить спроби виконання завдань репродуктивного характеру; за допомогою викладача відповідає на прості запитання.
Середній (репродуктивний)	4	Студент володіє початковими знаннями, здатний виконати елементарне завдання; орієнтується в термінах, поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
	5	Студент розуміє суть навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; виконує прості завдання, але окремі висновки є нелогічними та непослідовними.
	6	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати явища, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час відповідей, послуговуватися додатковими джерелами.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими поняттями, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; складати схеми.
	8	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання

		у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття і категорії; формулює правила; може самостійно опрацьовувати матеріал; має сформовані типові навички.
Високий (творчо-професійний)	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати особливості інформаційних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні здобутки журналістикознавчої науки; самостійно визначає мету власної діяльності; виконує поставлені завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
	11	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси.
	12	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні ситуації та завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.

Студенту, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Студент, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з невідповідністю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, студент повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Пропущені заняття студент має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Якщо студент не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Самостійна робота (30 б.)

Контроль за самостійною роботою здійснюється на практичних заняттях і консультаціях.

Критерії оцінювання самостійної роботи:

високий рівень 20–18 б.	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні знання з питань, винесених на самостійне опрацювання, повно викладає самостійно опрацьований матеріал, виявляє уміння добувати інформацію з різноманітних джерел, вміє оцінювати аргументи для її доведення, порівнювати, формулює своє бачення проблеми, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, ілюструє прикладами явища, поняття й терміни, правильно й точно наводить цитати з наукових доробків лінгвістів, які вивчали цю проблему, викладає матеріал логічно, послідовно, володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з інтернетними джерелами, виявляє креативність у доборі ілюстративного матеріалу і його описі у демонструванні здатності застосовувати знання на практиці у нестандартних ситуаціях (під час проектування своєї подальшої професійної діяльності у галузі журналістики, зокрема регіональної). Здобувач вищої освіти вчасно виконує усі завдання самостійної роботи.
достатній рівень 17–15 б.	Відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для оцінки „відмінно”, але здобувач допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання, та в мовному оформленні висловлювання. Здобувач вміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок, може застосовувати вивчений матеріал у стандартних та дещо змінених ситуаціях (зокрема, під час проектування своєї подальшої професійної діяльності у галузі журналістики, зокрема регіональної, переважно добирає самостійно інформаційні джерела, володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з інтернетними джерелами. Здобувач вищої освіти вчасно виконує завдання самостійної роботи.

середній рівень 14–12 б.	Здобувач виявляє знання і розуміння основних положень питань, винесених на самостійне опрацювання, але викладає матеріал неповно, допускає неточності у визначенні понять, потребує допомоги (спрямувальних питань) викладача, не вміє досить глибоко і доказово обґрунтувати свої судження і наводити приклади; у власній аргументації використовує загальновідомі докази; не має сформованих умінь і навичок роботи з отриманою інформацією; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без її подальшого аналізу, викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу. Здобувач вищої освіти виконує завдання самостійної роботи фрагментарно й дещо пізніше визначеного терміну.
початковий рівень менше ніж 12 б.	Здобувач виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє теоретичним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, не вміє самостійно побудувати систему вивчення певних тем, хаотично і невпевнено викладає матеріал. У здобувача не сформовано необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією; він не має елементарних умінь здійснювати первинну обробку й подальший аналіз навчальної інформації; не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання завдань, неспроможний виконати стандартні завдання після спрямувальних питань викладача. Здобувач не виконав більшість завдань самостійної роботи, подав роботу пізніше визначеного терміну. У роботі здобувача наявні ознаки академічної недобросовісності.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами самостійної роботи отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися на звіт за виконання СР на консультації, або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю (самостійна робота), ліквідація якої є обов'язковою.

Модульна контрольна робота (35 б.)

Модульна контрольна робота складається із двох частин: підготування тексту власного журналістського розслідування.

Критерії оцінювання

- Грамотність (0-7 балів)
- Система аргументації (0-7 балів)
- Посилання на джерела інформації (0-7 балів)
- Верифікація інформації (0-7 балів)
- Грамотність оформлення інформації, отриманої від свідків і очевидців (0-7 балів)

В умовах застосування **дистанційних технологій** навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку

організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець- Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» (https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view).

Зарахування результатів неформальної / інформальної освіти регулюється

«Порядком визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної / інформальної освіти в Кам'янець- Подільському національному університеті імені Івана Огієнка»(<https://cutt.ly/LODbDIL>).

Рейтингова оцінка з кредитного модуля

Рейтингова оцінка з кредитного модуля – сумарна підсумкова оцінка за багатобальною шкалою рівня засвоєння здобувачем вищої освіти певного кредитного модуля (навчальної дисципліни) упродовж його вивчення.

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою
90-100 і більше	A (відмінно)	зараховано
82-89	B (дуже добре)	
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незараховано
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає дисципліна. Для успішного освоєння дисципліни студентам потрібен необмежений доступ до мережі Інтернет, ПК, проектор / мультимедійна дошка.

11. Рекомендовані джерела інформації.

1. Бель Б., Бурмагін О., Патора Т., Хоменок О. Посібник з журналістських розслідувань: теорія та практика. К., 2013. 190 с. (<https://irrp.org.ua/wp-content/uploads/2013/12/verstka.pdf>)

2. Виговська Н.А. Журналістське розслідування : методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра напряму підготовки «Журналістика» / Н. А. Виговська. – Запоріжжя : ЗНУ, 2016. – 55 с.
3. Вайшенберг З. Новинна журналістика: Навчальний посібник / За заг. ред. В.Ф. Іванова. – К.: Академія Української преси, 2004. – 262 с.
4. Глушко О. Журналістське розслідування: історія, теорія, практика. Навчальний посібник. – К.: Арістей, 2006. – 144 с.
5. Гороховський О. Фактчек як тренд розслідувань: можливості та перспективи. Практичний посібник. Чеська Республіка, 2019. 144 с. (https://without-lie.ams3.digitaloceanspaces.com/home/dr343163/without-lie.info/www/2019/04/amocz_factcheck_ua_v2_2018.pdf)
6. Гороховський О., Мельниченкова-Курганова О., Мірошніченко П., Островська Н. Фактчекінг і медіаграмотність: словник термінів. Електронний ресурс: <https://without-lie.info/laboratory/posibnyky/faktchekinh-i-mediahramotnist-slovnyk-terminiv/>
7. Еверетт Девід. Навчальний посібник репортера. – К.: IREX ПроМедіа, 1999.
8. Здоровега В. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. – Л.: ПАІС, 2004. – С. 158-184.
9. Журналистское расследование: от замысла до воплощения / Под общей редакцией М.Н. Сивашевой. – СПб., 2006.
10. Мурікан Жак. Журналістське розслідування. – К.: ІМІ, 2003. – С. 11-66.